

כל השבילים בשבילך באתר הכשר shvilim.co
איריס כהן 0548424783v@gmail.com

ניתן לקבל דוגמית של
מקבצי ה"טיפות" הקודמות
ולרכוש גישה לאוצר בלום
של תכנים וכלים לקידום
תלמידים מתקשים.

הדוגמית - חנים

הגישה
- בתשלום

רושמים
במייל:
רוצה דוגמית מקבצי
"כלים שלובים"
ומתרשמים.

טיפה מס' 198 - הניקוד חוזר גם בגיל בוגר

אם נפגשת עם הצורך לחזור לניקוד
בגיל בוגר, לצורך הדקדוק או צורך אחר.
כאן תקבלי כמה טיפים איך לעשות את זה
בצורה מכבדת, ומה להרוויח על הדרך...
טיפה 198 - בשבילך.

"שכחתי את כל הניקודים"

קורה, ותלמידים בוגרים מגיעים לשיעורי קידום בקריאה, וטוענים ששכחו את הניקוד, כי עבר זמן רב
מכיתה א'. לפעמים הם רוצים להמשיך לקרוא רק בלי ניקוד, וטוענים שמסתדרים. ואז צריך להחליט
האם אכן להשאיר אותם כך, או להסביר להם שיש טעם בשחזור הידע אודות הניקוד.

כציבור שומר תורה ומצוות, חשוב לנו שתהיה שליטה בניקוד גם לצורך קריאה במקורות הקודש
והתהילים. אז אם התלמידה עדיין לא יודעת בעל פה את כל ספר התהילים, וכל תפילות הימים
הנוראים, חשוב לנסות לחזור ולהכיר את הניקוד.

פרט לכך, ההתייחסות לניקוד מפתחת את העיבוד הפונולוגי ותורמת גם לאפשרויות השונות
בקריאה ללא ניקוד. אם משהו דילג משום מה על השלב הזה (קורונה, מלחמה וכו'), זכותו להשלים
את המידע החסר גם בגיל בוגר.

איך עושים את זה בצורה מכבדת?

אם ניתן לתלמידים הבוגרים ספר "מסורת", ונתחיל את הכול מהתחלה, הדבר יכול להיראות מזלזל.
ישנן שתי דרכים מכבדות יותר, האחת - מתאימה לנערים שמזהים אצלם חוסר היכרות כללית,
אפשר ללכת בחתך רחב - כל אות עם 5 התנועות. א, א, א, א, א. אם אין להם בעיה משמעותית, הם
יכולו לקלוט את העניין ולחזק אותו עם כל אות בכל התנועות.

במקרה שהנער מציג היכרות מסוימת עם הניקוד, אבל צריך חיזוק במיוחד בתנועות שורוק וחולם -
הדרך המומלצת היא לתת משימות של המרה מנוקד לכתב בלתי מנוקד, ולהפך.

המשך >

קיבלת את הקובץ מחברה? תוכלי להצטרף בעצמך לקבוצה:
רשמי: "רוצה כלים שלובים" למייל: 0548424783v@gmail.com

ההמרה הזו מחייבת את הקורא בפינוח נכון של הוראת הניקוד, והוספת אות ניקוד בכתיב המלא - בהתאמה. לדוגמה: הַכָּפֶל - הוכפל. מְסֻבָּה - מסיבה. כשבדקים - על התלמיד לקרוא את המילים, ובכך להשלים את התרגול. אם צריך גם בשאר התנועות, משלבים גם מילים שאין בהן חיריק, חולם או שורוק, מבדלים אותן שבהן לא מוסיפים אות ניקוד, ודרך אגב מחזקים גם את קריאה התנועות הללו...

תנועות לצורך דקדוק

בכיתות ז' ח', קל יותר להיכנס לעניין. הניקוד חוזר למיקוד. אמנם, בבחינות הבגרות הוא עדיין לא מספיק דומיננטי, אבל ברשתות העצמאיות, בפרט אם הבנות נבחנות אח"כ במבחני חוץ - עדיין נדרש ניקוד מלא של פעלים, שמות ומילות יחס.

יסודות הניקוד מושתתים על 3 נושאים, הבנויים זה על גבי זה: תנועות גדולות וקטנות, שוואים נחים ונעים ודגשים קלים וחזקים. הנושא הראשון של תנועות - מזמן לנו חזרה על כל הניקוד, כולל שם, צורה וצליל של כל אחד. זה צריך להיות בסיס שעל גביו אפשר להמשיך למיין לתנועות קטנות וגדולות. וכל מי ששכחה מכיתה א', פשוט חוזרת ומשננת. זהו 'כרטיס הכניסה' לשבעת הבניינים ועוד. שכן אם נלמד את ניקוד הנטיות בלי לזהות במדויק את הניקוד בשמו, אנו עלולות לשגות.

3 כלים מבית "שבילים" בנושא יסודות הניקוד:

1. **אסטרטגיה:** ממליצה לנצל את הנושאים הבסיסיים הללו גם כדי ללמד אסטרטגיות זיכרון. הדגימו לתלמידות שחשוב ליצור קשר בין שני האלמנטים שרוצים לזכור. לפעמים הקשר יהיה 'הגינני', למשל: שורוק היא תנועה גדולה, יש לה ו', קובוץ הוא תנועה קטנה - בלי ו'. לפעמים הקשר יהיה 'הפוך מההיגיון' - ציירה עם 2 נקודות תנועה גדולה, וסגול עם 3 - קטנה.

בספר "הדקדוק בלשון שלי" מס' 7 היגשתי את הכללים בצורה שכוללת התייחסות גם לדרך איך רוכשים את הידע. מצורפת דוגמה של **קלט חזותי לכללי השווא הנע** - כללים מצוירים. כדי להגיש פרק זה לתלמידות בכיתה מקדמת, ייצרתי קובץ נפרד שנקרא "בין הנקודות", ניתן לרכוש אותו בנפרד למי שצריכה נושא זה במיוחד.

2. **כרטיסי ניווט:** אם יש לך תלמידות שילוב או סל אישי בכיתה ז', והן אמורות לעבור גם כן את המבחן הארצי בדקדוק - תוכלי להיעזר בכרטיסי הניווט "מדקדקים פלוס". בכל כרטיס כללים בנושא מסוים הנדרש למבחן, הדגמות וטיפים. ובנוסף - כרטיס משימות תואמות כדי שנוכל לבדוק הבנה ויישום של הכלל הנלמד. קבלו דוגמה **לכרטיס ומשימה**. השנה הוספתי גם 4 דפי משימות לכל הנושאים יחד.

3. **מצגת אקטיבית לסיכום:** בנויה בסגנון שאלון אמריקאי. התלמידות שסיימו ללמוד את הנושאים של תנועות, שוואים ודגשים - מוזמנות **למשחק מחשב תחרותי** דרך מצגת "נקודה טובה". כל אחת בתורה בוחרת בתשובה שנראית לה נכונה, ומקבלת **פידבק מיידי + הסבר מדוע** התשובה שענתה נכונה או שגויה. כך בנוסף לעדוד ללמוד לפני המשחק, יש גם תרגול ולמידה באופן חווייתי.

איריס כהן

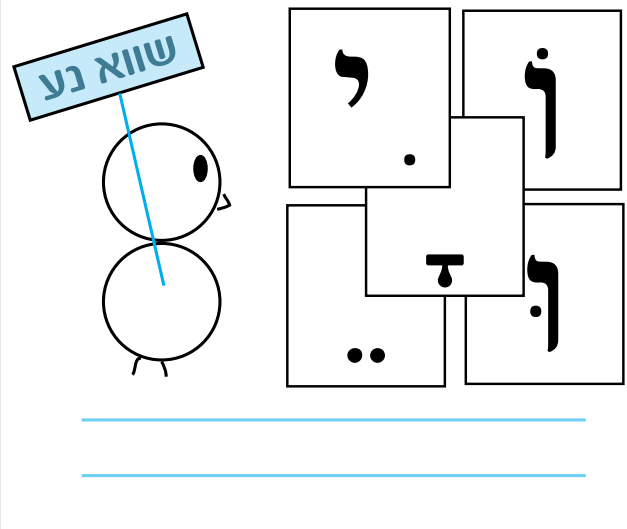
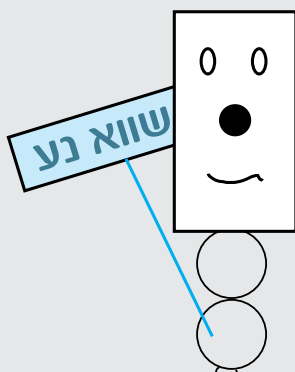
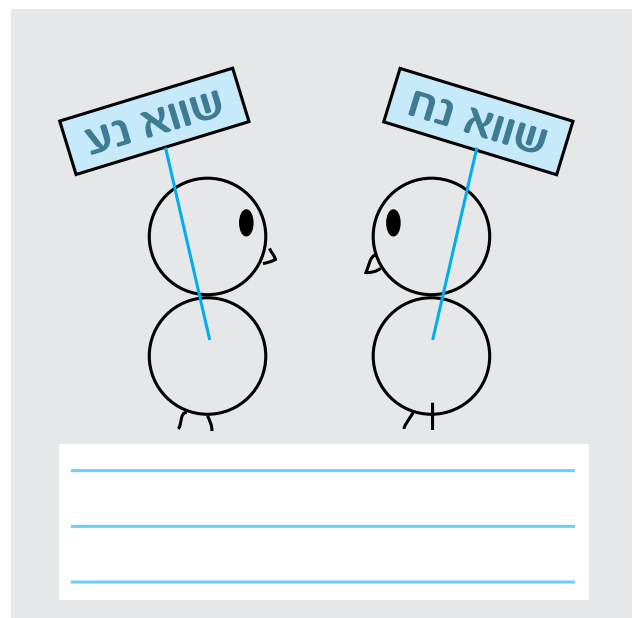
קיבלת את הקובץ מחברה? תוכלי להצטרף בעצמך לקבוצה:
רשמי: "רוצה כלים שלובים" למייל: 0548424783v@gmail.com

זִכְרִים שְׁנָאִים

כדי לזכור, צריך להכניס למוח...

1. כשיוצרים ייצוג חזותי (ציור) לכללים, זה מזכיר את המילים.

א. כתבו את הכלל השייך לכל ציור (תנו גם דוגמה):

הברות

מה זאת הברה?
איך סופרים הברות
במילה? מתי ההברה
פתוחה, ומתי סגורה?

17

בתוך המילים יש חלקי דיבור,
כל חלק שיש בו **תנועה אחת**, נקרא: **הברה**.

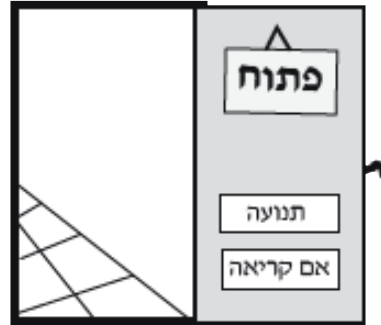
יש הברה שנקראת "פתוחה" היא משאירה את הפה פתוח,
לדוגמה: פֹּה, בָּא, לִי, נוּ, צֵא, מָה - כל ההברות כאן פתוחות.

יש הברה שנקראת "סגורה", יש תנועה ואחריה משהו ש"סוגר":
עיצור, אות שוואית, פתח גנובה, מפיק ואפילו דגש חזק באות הבאה.

לדוגמה: פִּלְפִּל, כֶּחַ, לָהּ, סֵדֶר - כל ההברות כאן סגורות.

אפשר להיעזר באיור הבא:

את ההברות במילה סופרים
לפי מספר התנועות, לדוגמה:
אַבְנִים - 2 תנועות, 2 הברות
(שווא, חטף ופתח גנובה לא נחשבים תנועה).

בודקים כל תנועה - איך היא מסתיימת, מתי עוברים לתנועה הבאה?

אם יש משהו ש'סוגר' את הראשונה, היא סגורה. אם לא - היא נשארת פתוחה.

מדקדקים פלוס - כרטיסי ניווט בדקדוק מבית "שבילים" בעברית 0548424783c@gmail.com

בס"ד

הנושאים בכרטיסי הניווט "מדקדקים פלוס" מבית "שבילים":

תוכן עניינים

כדי לדעת
איזה כרטיס מתאים
בהצלחה!!!

1. שם העצם
2. שם התואר
3. פועל
4. שורש ומוספיות
5. מוספיות בפועל ומוספיות בשם העצם
6. זמנים בפועל (עבר, הווה, עתיד, ציווי)
7. הגופים בפועל
8. בניינים בפועל
9. פועל, שם פעולה ושם הפועל
10. התנועות - גדולות וקטנות
11. השוואים - נעים ונחים
12. הדגשים - קלים וחזקים
13. מספרים בזכר ומספרים בנקבה
14. כללי זכר ונקבה בשם עצם דומם
15. מספרים במצבים מיוחדים
16. סמיכות או שם עצם+שם תואר
17. הברות - פתוחות או סגורות

מדקדקים פלוס - כרטיסי ניווט בדקדוק מבית "שבילים" בעברית 0548424783c@gmail.com

משימות על פי כרטיסי ניווט מס' 16

לפניך טקסט קצר. סמני בו סמיכויות בקו אחד ושם עצם ותוארו בשני קווים.

שמח לצחצח

השמירה על היגיינת השיניים חשובה מאוד. אם מזניחים זאת, ומשאירים את שיירי המזון בין השיניים נוצר ריקבון חמור, וממנו מתפתחות בעיות עששת וחניכיים. החורים שנוצרים גורמים כאבים עזים. הזנחת השיניים עלולה להוביל בסופו של דבר אף לאיבוד השן.

לכן כל רופאי השיניים ממליצים להקפיד על צחצוח קבוע של השיניים, לפחות פעם ביום לפני השינה. בשעת הצחצוח זכור שאתה מונע מעצמך בעיות קשות, ותהיה שמח לצחצח.

משימות על פי כרטיסי ניווט מס' 17

- חלק דיבור שיש בו תנועה אחת נקרא: _____
- בהברה נמצא אחד עד שלושה: _____
- הברה שמסתיימת בתנועה או באם קריאה, נקראת: _____
- הברה סגורה מסתיימת ב: _____, או ב _____, או ב _____.
- שווא בתחילת מילה מצטרף / לא מצטרף לתנועה אחריו.
- שווא באמצע מילה מצטרף לתנועה שלפניו / שאחריו.

כתבי כמה הברות בכל מילה, ואיזה סוג כל הברה:

לדוגמה: טפֿלֿת - 3 הברות: סגורה, סגורה, פתוחה

מִשְׁקָפִים - _____

שְׁמֵרְנוּ - _____

סְבִיבָתָה - _____

רַחֵם שְׂכֵנֶיךָ כְּעַצְמְךָ

0

נקודה טובה

עם תוכי
דקדוקי

היסודות הנכונים

כל הזכויות שמורות
איריס כהן 054-8424783

הילדה ספָּרה את העיגולים,
ורשמה ספָּרה מתאימה.

בשתי המילים
השווא הוא נח.

בשתי המילים
השווא הוא נע.

במילה הראשונה – השוא נח.
במילה השנייה – השוא נע.

במילה הראשונה – שוא נע.
במילה השנייה – שוא נח.

הילדה ספֶּרָה את העיגולים, ורשמה ספֶּרָה מתאימה.

בשתי המילים
השווא הוא נח.

זכות

במילה הראשונה – השוא נח.
במילה השנייה – השווא נע.

נע.
נח.

נהדר!!!

במיל
במי

הילדה ספֶּרָה את העיגולים, ורשמה ספֶּרָה מתאימה.

מילים
זוא נח.

במילה ספֶּרָה השווא בא אחרי קמץ שהיא
תנועה גדולה, ולכן הוא שווא נע.
במילה ספֶּרָה השווא בא אחרי חיריק חסר
שהיא תנועה קטנה, ולכן הוא שווא נח.

זכות

אשונה – השוא נח.
שנייה – השווא נע.

נע.
נח.

נהדר!!!

במיל
במי